

Nr 272.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § 3 mom. lagen den 27 juni 1902 (nr 71), innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar; given Stockholms slott den 13 april 1945.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet hållna protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § 3 mom. lagen den 27 juni 1902 (nr 71), innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar.

GUSTAF.

Bertil Ohlin.

F ö r s l a g
till
L a g
angående ändrad lydelse av 2 § 3 mom. lagen den 27 juni 1902
(nr 71), innefattande vissa bestämmelser om elektriska
anläggningar.

Häri genom förordnas, att 2 § 3 mom. lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar,¹ skall erhålla följande ändrade lydelse.

2 §.

3 mom. Elektrisk starkströmsledning, för vars utförande tillstånd ej erfordras enligt 1 eller 2 mom., må likväl icke utan att Konungen därtill lämnat tillstånd framdragas inom område för allmän väg, vattentrafikled eller järnväg eller, när fråga är om luftledning, på mindre avstånd än 2 500 meter från den i vederbörlig ordning bestämda mittpunkten av staten tillhörigt eller till allmänt bruk godkänt flygfält med en största utsträckning av 2 500 meter eller så att ledningens höjd över fältets nivå vid gränsen överstiger en femtiondel av avståndet i nämnda plan mellan ledningen och omkretsen av en cirkel med fältets mittpunkt såsom medelpunkt och med 1 500 meters radie. Har flygfältet större utsträckning än nyss sagts, må ledningen icke utan Konungens tillstånd framdragas på mindre avstånd än 4 000 meter från fältets mittpunkt eller så att ledningens höjd över fältets nivå vid gränsen överstiger en femtiondel av avståndet i nämnda plan mellan ledningen och omkretsen av en cirkel med fältets mittpunkt såsom medelpunkt och med 3 000 meters radie.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1946.

---

¹ Senaste lydelse se SFS 1938: 458.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 16 mars 1945.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, BERGQUIST, DOMÖ, GJÖRES EWERLÖF, RUBBESTAD, OHLIN, ERLANDER, DANIELSON, ANDRÉN.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitie-, försvars- och kommunikationsdepartementen anmäler chefen för handelsdepartementet, statsrådet Ohlin, fråga om ändrade bestämmelser angående framdragande av elektriska starkströmsledningar i närheten av flygfält.

Föredraganden anför:

Jämlikt 2 § 3 mom. lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar, erfordras numera Kungl. Maj:ts tillstånd att framdraga elektrisk starkströmsledning i luften inom 1 000 meters avstånd från gränsen av staten eller kommun tillhörigt flygfält även i fall, då ej redan på grund av bestämmelserna i 1 eller 2 mom. koncessionslikt beträffande ledningen föreligger.

I 1902 års lag i dess ursprungliga lydelse fanns av naturliga skäl icke någon bestämmelse om elektrisk lednings framdragande i närheten av flygfält, utan nu gällande bestämmelse härom infördes först genom lag den 30 juni 1938. Redan den 21 december 1934 hade emellertid Kungl. Maj:t genom brev ålagt telegrafstyrelsen beträffande telegraf- och telefonledningar, som tillhörde telegrafverket eller vore avsedda att anslutas till dess nät, samt vattenfallsstyrelsen beträffande statens kraftverk tillhörande ledningar att tillse, att luftledning om möjligt icke droges på mindre avstånd än 500 meter från gränsen av staten eller kommun tillhörig flygplats eller av staten eller kommun anordnat hjälplandningsfält för flygplan. Därest luftlednings framdragande på dylikt mindre avstånd av vederbörande verksstyrelse funnes ur verkets synpunkt oundgängligen nödvändigt, skulle luftfartsmyndigheten i varje fall lämnas tillfälle att yttra sig, innan ledningen komme till stånd. Vidare ålades det kommerskollegium att, så snart kollegium erhöle kännedom om att starkströmsledning vore avsedd eller kunde komma att framdragas inom nyssnämnda avstånd från flygplats eller hjälplandningsfält, underrätta luftfartsmyndigheten härom ävensom att vid avgivande av yttrande till Kungl. Maj:t över ansökning om tillstånd att framdraga elektrisk starkströmsledning anmäla, därest ledningen komme att få sådant läge som nyss nämnts.

I skrivelse den 4 mars 1943 har *överbefälhavaren* bland annat erinrat om,

att på grund av flygteknikens utveckling moderna flygplan i samband med start och landning erfordrade betydligt större från masker fria utrymmen än äldre. Det område i närheten av flygfält, inom vilket starkströmsledning icke finge utan Konungens tillstånd framdragas, borde därför utökas, varjämte vissa restriktioner beträffande ledningens höjd jämväl utom detta område vore nödvändiga. Med hänsyn till flygfältens ofta oregelbundna form borde härvid avstånd och maskhöjder hänföras till fältets mittpunkt i stället för till dess gräns. Enligt inom flygvapnet vidtagna undersökningar borde starkströmsledningar ur flygsäkerhetssynpunkt icke få framdragas närmare flygfält än 2 500 meter från fältets mittpunkt. Ledning borde dessutom i förhållande till fältets nivå icke få bilda högre mask än 1:50, räknat från närmast belägna punkt på en cirkel med fältets mittpunkt såsom medelpunkt och med 1 500 meters radie.

Vid skrivelsen var fogat ett i enlighet med vad sålunda anförts utarbetat förslag till ändrad lydelse av 2 § 3 mom. i 1902 års lag.

I ärendet hava efter remiss utlåtanden avgivits av kommerskollegium, vattenfallsstyrelsen samt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, som överlämnat yttrande från Aktiebolaget Aerotransport, ävensom av Svenska vattenkraftföreningen och Svenska elektricitetsverksföreningen gemensamt, varjämte från flygstaben införskaffats en promemoria i ämnet.

Kommerskollegium anför i sitt utlåtande i huvudsak följande.

Erfarenheten från tillämpningen av de hittills gällande bestämmelserna visar, att det många gånger är svårt och i vissa fall omöjligt att vid framdragande av elektriska starkströmsledningar i full utsträckning tillgodose såväl flygintresset som ledningsägarens och andra eventuellt berörda parters intressen. Att exempelvis nedlägga ledningarna i jorden — vilket ur flygsäkerhetssynpunkt vore den lyckligaste lösningen — är knappast möjligt vid de högsta spänningarna, och i utbredda luftledningsnät är det redan vid så låga spänningar som 6 à 10 kV ur teknisk synpunkt olämpligt att på en kort sträcka nedlägga ledningen i jorden. Användandet av jordkabel medför som regel även en avsevärd fördyring av anläggningen, som — om den skall falla på starkströmsledningens ägare eller på konsumenterna — kan helt omöjliggöra elektrifieringen. I nuvarande svåra försörjningsläge i fråga om bly är det för övrigt omöjligt att framställa jordkabel av sedvanligt utförande i större kvantiteter.

Även kollegium finner det givetvis rimligt, att starkströmsintresset med hänsyn till flyg- och försvarsintressena får vidkännas vissa inskränkningar i sin rörelsefrihet och bära en skälig andel av kostnaderna. I hela folkushällets intresse är det emellertid av betydande vikt, att elektrifieringen av landet så långt möjligt underlättas och att kraftpriserna hållas låga. Det måste också beaktas, att flygsäkerheten i lika eller kanske högre grad påverkas av andra hinder än starkströmsledningar, t. ex. bebyggelse, skog, svagströmsledningar m. m. För bedömande av de risker, som starkströmsledningarna medföra, hade det varit värdefullt, om en utredning presterats rörande inträffade skadefall. Såvitt kollegium har sig bekant, ha de flyghaverier, som orsakats av kollision med starkströmsledningar, icke inträffat i närheten av flygfält utan på andra platser. Kollegium vill vidare erinra om att större delen av landet redan är elektrifierat och att de ledningar, som hädanefter tillkomma, bliva fåtaliga, jämfört med det antal, som redan finnes. Räckvidden

och betydelsen av de föreslagna bestämmelserna om utvidgning av koncessionstvånget för eljest icke koncessionspliktiga ledningar genom ökning av »skyddszonen» kring flygfälten bleve följaktligen mycket begränsade, såvida bestämmelserna icke utsträcktes att gälla även befintliga ledningar, vilket enligt kollegii mening icke skäligen kan ifrågakomma.

Bestämmelserna skulle måhända i och för sig icke vara ägnade att väcka allvarligare betänkligheter, om de endast avsåge att möjliggöra prövning av ledningarnas anordnande inom skyddszonen. Av motiveringen för bestämmelserna att döma synes dock avsikten jämväl vara, att de bestämmelser, som konstituera koncessionsplikten, skola gälla även som regler för ledningarnas anordnande i förhållande till flygfälten. För starkströmsintresset skulle detta emellertid medföra så allvarliga olägenheter, att kollegium för sin del icke anser sig kunna biträda förslaget.

Vattenfallsstyrelsen framhåller i sitt utlåtande till en början, i likhet med kommerskollegium, att det icke alltid vore möjligt att nedlägga en högspänningsledning i kabel. Standardmässiga kablar funnes sålunda för närvarande icke för högre spänning än 20 kV, ehuru vissa specialkablar utförts för högre spänning, eller för Sveriges del upp till 70 kV. Användande av kabel medförde emellertid i allmänhet minskad överbelastningsförmåga hos ledningen, sänkt driftsäkerhet, avsevärt ökade svårigheter ur reparations synpunkt och stor fördring.

Beträffande den av överbefälhavaren föreslagna lagändringen anför vattenfallsstyrelsen härefter:

Det torde möta stora svårigheter att precisera ett flygfälts mittpunkt och den nivå, från vilken masken skall räknas. Dessutom skulle den föreslagna bestämmelsen omöjliggöra att terrängen, t. ex. dalgångar i flygfältens omgivning, utnyttjas för framdragande av krafyledningar, vilka i och för sig icke skulle medföra någon olägenhet för flygverksamheten. De av överbefälhavaren föreslagna avstånden i 2 § 3 mom. synas enligt vattenfallsstyrelsens förmenande väl stora, och en inskränkning till 2 000 respektive 1 000 meter vill vattenfallsstyrelsen för sin del förorda. Vattenfallsstyrelsen utgår härvid från, att nämnda avstånd äro maximiaavstånd och att således mindre avstånd kunna ifrågakomma.

Om ändring i 1902 års lag äger rum, torde den icke kunna avse redan koncessionerad ledning under den tid koncessionen varar. Föreskrives vid förnyad koncession flyttning av ledning eller station, torde kostnaden härför böra drabba den, till vars förmån ändringen sker.

På grund av det anförda vill vattenfallsstyrelsen för sin del icke motsätta sig att 2 § 3 mom., med den ovan angivna modifikationen av avstånden, erhåller den lydelse överbefälhavaren föreslagit.

Svenska vattenkraftföreningen och *Svenska elektricitetsföreningen* vilja på de av överbefälhavaren anförda skälen icke motsätta sig en viss skärpning av ifrågavarande bestämmelser men ifrågasätta, i likhet med vattenfallsstyrelsen, om det för ändamålet icke vore tillfyllest med ett generellt minsta avstånd av 2 000 meter från mittpunkten av flygfältet och med 1 000 meters radie för den cirkel, från vilken föreslagen mask skulle räknas. Föreningarna understryka därjämte, att ifrågavarande avstånds- och lutningsbestämmelser endast avsåge spörsmålet huruvida koncessionsplikt föreläge och att de sålunda icke borde tolkas som normer för kraftledningars anordnande invid flygfält.

I den från *flygstaben* införskaffade, den 23 januari 1945 dagtecknade promemorian anföres följande.

På den tid, då nu gällande bestämmelser fastställdes, ansågs att flygplan på ett avstånd av 1 000 meter från fältgränsen efter start uppnått eller före landning innehade en så betryggande höjd att några restriktioner för starkströmsledning på avstånd över 1 000 meter från fältgränsen ej skulle vara erforderliga.

Flygteknikens utveckling har emellertid ständigt gått mot ökad vingbelastning, d. v. s. ökad totalvikt per ytenhet av vingen. Ökad vingbelastning medför dels längre start- och landningssträcka och dels mindre stigningsvinkel intill dess den för stigning bästa hastigheten uppnåtts.

Härtill komma kraven på låga masker vid blindlandning, d. v. s. landning utan marksikt. Dylik landning — som icke förekom på den tid den nu gällande lagen angående framdragning av kraftledningar fastställdes — medför ofta att föraren vid första landningsförsöket misslyckas med sättningen samt måste draga på motorn och göra om landningsförsöket. Innan flygplanet därvid uppnår för stigning erforderlig hastighet, måste landningsstället fällas in och vingklaffarnas vinkel successivt minskas, vilket allt tager dyrbara sekunder i anspråk. Under tiden måste flygplanet framföras i planflykt på låg höjd över marken. Sedan hastigheten väl blivit tillräcklig för stigning, tvingas föraren dessutom att stiga betydligt försiktigare än vid marksikt, enär kraftig stigning under instrumentflygning alltid innebär stor risk för överstegring och därpå följande vikning eller spinn.

Slutligen må nämnas att bogsering av glidflygplan i starten kräver lång startsträcka och svag stigning. Riskerna för att bogserwiren eller det bogserade flygplanet skall hamna i elektriska ledningar äro uppenbara om dessa ligga för nära fältet eller på längre avstånd från fältet bilda för hög mask.

De fordringar, som ur flygsäkerhetssynpunkt måste ställas på kraftledningarna i trakten av flygfält, äro sålunda att de icke förhindra planflykt efter starten intill dess för stigning erforderlig hastighet uppnåtts samt att de på större avstånd från fälten icke tangera eller ligga högre än det plan, utefter vilket ett flygplan under stigning rör sig och som beräknas vid blindstart eller pådrag efter misslyckad blindlandning samt vid stigning på endast en motor med tvåmotorigt flygplan (motorkrängel på en motor efter starten) hava en lutning av 1: 30—1: 50 beroende på flygplanstypen.

De av överbefälhavaren föreslagna bestämmelserna, vilka i princip överensstämja med de bestämmelser, som jämlikt lagen den 24 mars 1942 (SFS nr 128) om förbud mot bebyggelse till hinder för försvaret och kungörelsen samma dag (SFS nr 171) angående tillämpning av lagen utfärdats beträffande förbud mot bebyggelse i närheten av flygfält, innebära givetvis icke, att alla förslag till framdragning av kraftledningar som icke uppfylla de i bestämmelserna angivna fordringar ur flygsäkerhetssynpunkt komma att avstyrkas. I många fall — t. ex. då ledningarna från fältet sett ligga i mask av framför- eller bakomvarande terrängpartier eller då de icke skära start- och landningsriktningarna — kunna koncessionsansökningarna ur flygsäkerhetssynpunkt tillstyrkas, ehuru de icke uppfylla bestämmelsernas fordringar. Det är dock nödvändigt, att de koncessionsansökningar, som icke uppfylla fordringarna i de av överbefälhavaren föreslagna bestämmelserna, prövas ur flygsäkerhetssynpunkt.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i utlåtande den 15 april 1943 förklarat sig biträda det av överbefälhavaren framlagda förslaget.

Sedermera har styrelsen i nytt utlåtande den 1 mars 1945, vilket inforrats med anledning av 1943 års flygplatsutrednings förslag om anläggning av storflygplats, förklarat sig fortfarande anse de av överbefälhavaren föreslagna bestämmelserna ändamålsenliga för civila flygfält av den storlek, som för närvarande funnes inom landet. För den planerade storflygplatsen vore de föreslagna bestämmelserna däremot icke tillfyllest. Det syntes emellertid styrelsen olämpligt att tillskapa särbestämmelser avseende endast denna flygplats, bland annat på grund av att även andra liknande flygplatser kunde tillkomma inom landet. Styrelsen ansåge därför, att 2 § 3 mom. i 1902 års lag borde uppdelas i två stycken, av vilka det första skulle avse flygfält med en största utsträckning av 2 500 meter och det andra större flygfält. Med ett flygfälts nivå borde här förstås dess nivå vid fältgränsen.

I sistnämnda utlåtande är intaget ett i enlighet härmed utarbetat så lydande förslag till ändrad lydelse av 2 § 3 mom. i 1902 års lag:

3 mom. Elektrisk starkströmsledning, för vars utförande tillstånd ej erfordras enligt 1 eller 2 mom., må likväl icke framdragas inom område för allmän väg, vattentrafikled eller järnväg eller, när fråga är om luftledning, på mindre avstånd än 2 500 meter från mittpunkten av staten eller kommun tillhörigt flygfält med en största utsträckning av 2 500 meter eller så att ledningen i förhållande till flygfältets nivå vid fältgränsen bildar högre mask än 1: 50, räknat från närmaste belägna punkt på en cirkel med fältets mittpunkt såsom medelpunkt och med 1 500 meters radie, utan att Konungen därtill lämnat tillstånd.

Vid flygfält med större utsträckning än i föregående stycke sägs må elektrisk starkströmsledning icke utan Konungens tillstånd framdragas på närmare avstånd än 4 000 meter från fältets mittpunkt eller så att ledningen i förhållande till flygfältets nivå vid fältgränsen bildar mask, som i föregående stycke sägs, räknat från närmaste belägna punkt på en cirkel med fältets mittpunkt såsom medelpunkt och med 3 000 meters radie.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen framhåller i anslutning härtill, att flygfälts mittpunkt, som ej kunde bestämmas matematiskt, torde böra angivas vad beträffade militära flygfält av chefen för flygvapnet och vad beträffade civila flygfält av luftfartsmyndigheten.

Slutligen erinrar väg- och vattenbyggnadsstyrelsen om, att svagströmsledningar vore till lika stort hinder som starkströmsledningar och att behov alltså föreläge av sådan lagstiftning, varigenom de nu föreslagna bestämmelserna komme att omfatta även svagströmsledningar.

Aktiebolaget Aerotransport framhåller, att även enskilda flygfält, som hade eller inom överskådlig framtid kunde väntas få betydelse för luftfarten, borde omfattas av bestämmelserna.

Bland de intressen som kunna beröras av en projekterad elektrisk starkströmsledning märkes numera även luftfarten. För denna är det av särskild betydelse att luftledningar icke framdragas så nära ett flygfält att uppstigning från eller landning å fältet försvåras. Då fråga var om s. k. koncessionspliktiga ledningar, alltså det stora flertalet starkströmsledningar, kunde redan från början behovet av hänsynstagande härutinnan tillgodoses i samband

*Departements-
chefen.*

med Kungl. Maj:ts prövning av koncessionsansökningarna, medan något dylikt behov ej förelåg beträffande de ledningar som icke voro koncessionspliktiga på grund av att de till hela sin sträckning skulle förläggas inom byggnad eller under jordytan. Vad angår övriga icke koncessionspliktiga ledningar, d. v. s. huvudsakligen vissa kortare luftledningar, har genom en år 1938 vidtagen ändring av 2 § 3 mom. i 1902 års lag, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar, stadgats, att sådan ledning icke utan Konungens tillstånd må framdragas på mindre avstånd än 1 000 meter från gränsen av staten eller kommun tillhörigt flygfält.

Vid tiden för denna lagändrings genomförande ansågs ett flygplan kunna på ett avstånd av 1 000 meter från flygfältet efter start uppnå eller före landning inneha en så betryggande höjd, att någon med hänsyn till luftfarten särskilt anordnad prövning av planerade luftledningar på nämnda eller större avstånd från fältgränsen icke skulle vara erforderlig.

Flygteknikens utveckling har emellertid ständigt gått mot ökad vingbelastning, d. v. s. ökad belastning per ytenhet av vingarna, vilket medfört dels krav på allt längre start- och landningssträckor samt dels allt mindre stigvinkel intill dess den för stigning bästa hastigheten uppnåtts. Den genom 1938 års lagändring införda bestämmelsen måste därför anses redan vara föråldrad och i behov av jämkningar i enlighet med nuvarande fordringar på riskfria start- och landningsförhållanden vid flygfälten.

Överbefälhavaren har härutinnan föreslagit, att eljest ej koncessionspliktig luftledning icke må utan Konungens tillstånd framdragas på mindre avstånd än 2 500 meter från mittpunkten av staten eller kommun tillhörigt flygfält eller så att ledningen i förhållande till fältets nivå bildar högre mask än 1:50, räknat från närmast belägna punkt på en cirkel med fältets mittpunkt såsom medelpunkt och med 1 500 meters radie. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har förordat en dylik bestämmelse men har med hänsyn till det planerade storflygfältet och andra liknande framdeles möjligen tillkommande fält för sin del föreslagit, att bestämmelsen måtte gälla endast flygfält med en största utsträckning av 2 500 meter samt att beträffande större flygfält avståndet till mittpunkten skulle vara minst 4 000 meter och masken räknas från en cirkel med 3 000 meters radie.

Jag anser mig böra i huvudsak biträda detta väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag samt vill nu till detsamma foga följande uttalanden. Liksom gällande lag avser förslaget endast staten eller kommun tillhörigt flygfält, därvid med flygfält torde förstås den del av en flygplats, som användes för start och landning. Emellertid finnes redan nu en flygplats i enskild ägo, vilken med stöd av § 18 kungörelsen den 20 april 1928 med vissa bestämmelser rörande tillämpningen av förordningen den 26 maj 1922 om luftfart godkänts såsom flygplats till allmänt bruk. Det synes lämpligt att låta den nu ifrågavarande lagstiftningen avse även flygfälten å dylika flygplatser. Då jämväl kommunala flygplatser, avsedda till allmänt bruk, skola godkännas i nyss angiven ordning, kan hänsyn härtill tagas vid lagtextens avfattning. — Å de kartor, som chefen för flygvapnet låter upprätta över militära flygfält, angives fältets mittpunkt. Därest förevarande lagförslag ge-

nomföres, torde det på sätt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagit få ankomma på luftfartsmyndigheten att å kartor över civila flygplatser angiva flygfältets mittpunkt. — Den i förslaget omnämnda masken skall räknas från ledningen närmast belägna punkt på en cirkel med flygfältets mittpunkt såsom medelpunkt och med 1 500 respektive 3 000 meters radie samt skall jämväl avse nivåskillnaden mellan ledningen och flygfältet vid gränsen. Punkten på cirkeln tänkes alltså vara belägen på samma nivå som flygfältet vid gränsen. Att det därvid är fråga om gränsen närmast ledningen har ansetts icke behöva direkt utsägas. Emellertid torde då icke heller i lagtexten böra angivas den lika självklara förutsättningen, att masken från cirkeln skall räknas från den närmast ledningen belägna punkten på cirkeln. — Andra stycket i förslaget synes böra sammanföras med första stycket samt undergå sådan ändring, att bestämmelsen i fråga kommer att avse endast icke koncessionspliktig luftledning. Även i övrigt synas några smärre formella jämkningar böra vidtagas i förslaget. — Givetvis äro de föreslagna bestämmelserna icke avsedda att gälla som regler för ledningarnas anordnande i förhållande till flygfälten. Bestämmelserna i fråga skola endast angiva koncessionspliktens omfattning, och det får sedan ankomma på Kungl. Maj:t att under beaktande av föreliggande förhållanden pröva inkommande koncessionsansökningar.

Den ifrågasatta lagändringen synes lämpligen böra träda i kraft den 1 januari 1946.

Enligt kungörelsen den 14 januari 1944 med vissa bestämmelser rörande telegraf-, telefon- och andra svagströmsledningar må dylik ledning icke utan särskilt tillstånd framdragas å kronans mark eller inom område för allmän väg eller för enskild järnväg, som blivit upplåten för allmän trafik, och ej heller inom område för spårväg, som genom koncession ställts under väg- och vattenbyggnadsstyrelsens kontroll. Sedan den av mig nu förordade lagändringen genomförts, synes det böra övervägas huruvida icke, såsom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen framhållit, motsvarande bestämmelser böra införas i fråga om svagströmsledningar.

Föredraganden hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över ett i enlighet med vad sålunda anförts upprättat förslag till *lag angående ändrad lydelse av 2 § 3 mom. lagen den 27 juni 1902 (nr 71), innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar*, av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Gustaf Lindenbaum.

F ö r s l a g

till

L a g**angående ändrad lydelse av 2 § 3 mom. lagen den 27 juni 1902 (nr 71), innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar.**

Härigenom förordnas, att 2 § 3 mom. lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar,¹ skall erhålla följande ändrade lydelse.

2 §.

3 mom. Elektrisk starkströmsledning, för vars utförande tillstånd ej erfordras enligt 1 eller 2 mom., må likväl icke utan att Konungen därtill lämnat tillstånd framdragas inom område för allmän väg, vattentrafikled eller järnväg eller, när fråga är om luftledning, på mindre avstånd än 2 500 meter från mittpunkten av staten tillhörigt eller till allmänt bruk godkänt flygfält med en största utsträckning av 2 500 meter eller så att ledningen i förhållande till fältets nivå vid gränsen bildar högre mask än 1:50, räknat från en cirkel med fältets mittpunkt såsom medelpunkt och med 1 500 meters radie. Har flygfältet större utsträckning än nyss sagts, må ledningen icke utan Konungens tillstånd framdragas på mindre avstånd än 4 000 meter från fältets mittpunkt eller så att ledningen i förhållande till fältets nivå vid gränsen bildar högre mask än 1:50, räknat från en cirkel med fältets mittpunkt såsom medelpunkt och med 3 000 meters radie.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1946.

---

¹ Senaste lydelse se SFS 1938:458.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 12 april 1945.

Närvarande:

regeringsrådet KELLBERG,
justitieråden GULDBERG,
EKBERG,
SANTESSON.

Enligt lagrådet den 22 mars 1945 tillhandakommet utdrag av protokoll över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 16 mars 1945, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § 3 mom. lagen den 27 juni 1902 (nr 71), innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av t. f. förste kanslisekreteraren S. E. Forssberg.

Lagrådet yttrade:

Av lagtexten synes höra framgå, att med flygfälts mittpunkt avses den i vederbörlig ordning bestämda mittpunkten. Ett förtydligande är därför önskvärdt.

Innebörden av det i förslaget använda tekniska uttrycket »mask» torde icke vara så känd, att ordet bör användas i lagtext. Härtill kommer, att — såsom framgår av de i ärendet avgivna yttrandena — nämnda ord på förevarande område brukas i olika betydelser. Innehållet av första punkten i denna del torde komma till bättre uttryck, därest det föreskrives, att ledning ej må framdragas så, att dess höjd över fältets nivå vid gränsen överstiger en femtiondel av avståndet i nämnda plan mellan ledningen och omkretsen av en cirkel med fältets mittpunkt såsom medelpunkt och med 1 500 meters radie. Motsvarande ändring bör göras i andra punkten.

Ur protokollet:

Bertil Crona.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 april 1945.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, BERGQUIST, DOMÖ, GJÖRES, RUBBESTAD, OHLIN, ERLANDER, DANIELSON, ANDRÉN.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitie-, försvars- och kommunikationsdepartementen anmäler chefen för handelsdepartementet, statsrådet Ohlin, lagrådets den 12 april 1945 avgivna utlåtande över det till lagrådet den 16 mars samma år remitterade förslaget till lag angående ändrad lydelse av 2 § 3 mom. lagen den 27 juni 1902 (nr 71), innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar.

Efter redogörelse för lagrådets utlåtande anför föredraganden, att de av lagrådet gjorda erinringarna, vilka vore av rent formell natur, torde böra iakttagas.

Föredraganden hemställer härefter, att lagförslaget med sålunda ändrad lydelse måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Folke Lyberg.